

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 153. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, november 28

Hatalmi demonstráció.

Nagy baj az, hogy Szerbiával nem lehet olyan álláspontra jutni, amilyent a nemzetközi érintkezésben kötni szokás, Szerbia ha igéretet tesz is, vagy ajánlatot fogad is el, nem tud garanciát nyújtani arról, hogy elhatározása mellett megmarad.

Nekünk ez a kis ország az annexió idején — apró féltelenségeivel és rakoncátlan ugrélásaival annyi költséget okozott, amennyit ez a kis ország husz esztendei hadi seregből sem volna képes visszavizetni.

Ausztria és Magyarország nem teheti ki magát annak, hogy György herceg minden két mozgósításra fogja kényszeríteni hadseregét és ezért most olyan végleges rendezkedést kell létesíteni a monarchia és Szerbia között, mely sem György herceg kedvéért, sem az északi száv bujtogatás guruló baksisaiért egykönnyen felborulni nem fog.

Ne gondolja senki azt, hogy akár a Prohászka ügyet, akár az Adria tengerpart kérdését nem lehetne simán és mildnen nagyobb katonai demonstráció nélkül elintézni. El lehetne intézni az egyiket is — a másikat is, csak éppen a harmadikat, amelyikről senki sem beszél, a harmadikat lesz nehéz jól és közmegtűrésre elintézni.

Hogyan, mivel, miként kellene és lehetne gyarantálni azt, hogy Szerbia örökös fickándozása miatt, nekünk a monarchia haderejét minden alkalommal készenlétebe állítani, vagy éppen megmozdítani ne kelljen?

Sem Magyarországon, sem Ausztriában senki sem gondol arra, hogy Szerbia függetlenségét és önállóságát megtámadja. Ezenkívül. Kimondott és felismert érdekünk az, hogy Szerbia fejlődjen, boldoguljon és erősödjön. Nemcsak azért érdekünk ez nekünk mert egy fejlődött, boldog és erős ország képezhet a mi közgazdasági életünknek igazi közgazdasági értéket, hanem azért is, mert józanul feltehető, hogy ha Szerbia a mi szomszédságunkban erkölcsi és anyagi fejlődésben haladhat előre, nem lesz oka arra, hogy állandóan az orosz cárnak kinálkozzék alattvalói hűséggel.

Egyáltalában a balkáni államok függetlenségében az az értékes gondolat van, hogy ezek az államok saját függetlenségi vágyaikat az orosz cár hatalma nélkül is minden külső protektorátus befolyása nélkül a saját erejükkel elégeithessék.

A fejlődésben ma egész Európa szívesen támogatja őket, ha életképesség van bennük, néhány évtized alatt öntudatra ébrednek és alakul közöttük az a természetes rend, melyben idegen befolyást tűrni nem fognak.

Ezt ma még Szerbia sem érti meg. Ha megértené, maga sietne ennek a gondolatnak se-

gitégére teljes erejével; de Pasic maga, valamint a Magyarországon élő szerb ajku művelt lakosság érte, és ezért nem volna nehéz Szerbiával momentán megegyezésre jutni. Kár, hogy mint e sorok elején, már megenlítettük, a szerb politikusok megbizhatatlanok, az ország diplomáciai képviselője által vállalt elhatározások és kötelezettségek megvalósulása teljesen bizonytalan.

A monarchia azért kénytelen ezuttal olyan intézkedéseket tenni, melyek erős nyomattal demonstrálják, hogy egy olyan kis országnak,

amilyen Szerbia, még akkor sem szabad a nemzetközi megállapodások ellen féltékenkedni, habár Oroszországot érezné is maga mögött.

Egyszóval, mi a legbékésbb szándékban vagyunk és Szerbia ismét kényszerít bennünket a demonstrációra.

Ez a demonstráció azonban már az — utolsó lépés azzal a gondolattal foglalkozik most Európa diplomáciája, hogy kell lefolytatni ezt a demonstrációt, hogy tényleg az — utolsó legyen.

Oroszország meghátrál.

Prohászka konzul él.

Európa tufeszített idegeit már egy világháború veszedelme korbácsolta föl, amikor az orosz külügyminiszterium végre ma egy hivatalos kommunikében jónak látja megcáfolni azokat a híreszteléseket, amelyek Oroszországnak a szomszéd államokkal szemben való ellenséges szándékairól és katonai előkészületeiről szólnak. Ez a cáfolat nem alkalmas ugyan teljesen megnyugtatóni a tartós békének örvendő nemzeteket, de maga az a tény, hogy Oroszország hivatalosan szembezáll a többé-kevésbé ellenőrizhetetlen vészhirekkel, — olyan jelenség, amelynek jelentőségét el kell ismerni. Mindenesetre azt bizonyítja, hogy a hivatalos Oroszország belgrádi követének furcsa szereplése és a mind hatalmasabb pánszláv körök dacára még nem hajlandó egy világháború borzalmaival provokálni. Oroszország még elég korán belátta, hogy kár volna Szerbia értéktelen követelése miatt egy európai háborúba bocsátkozni, amely könnyen megfoszthatná őt évszázados hódító politikájának gyümölcsétől. Mert Oroszország észiai hatalmát komoly veszedelem tenyegeti. Kinának sikerült Japán barátságát megnyernie és állítólag már mozgósítja a kínai sereget, hogy megvédje Mongóliát az orosz terjeszkedés ellen. Svédországban is nemzeti szimpátiák hangzanak, a lengyelek, a nihilisták sok gondot adnak Oroszországnak, melynek diplomáciaja eredménytelenül fáradozik azon, hogy a szerb kikötőkészenben maga mellé rántsa Franciaországot és Angliát. Mindez és bizonyára nem nagy emberi szempontok indíthatták az orosz kormányt arra, hogy békés szándékait hangoztassa.

Ha ezek csakugyan őszinték, úgy több bizalommal lehet tekinteni a szerb konfliktusnak békés megoldása elé. Lehetetlen, hogy Szerbia ne csak a monarchiának, de az összes hatalmak azonos álláspontját ismerve rágaskodjék a kikötő kérdésének megoldásához, amely illuzióriussá tenné Albánia függetlenségét. Szerbia tudja immár, hogy Oroszország fegyveres támogatását nem kaphatja meg semmiféle kalandos vállalkozásához és remélhetőleg most már olyan mértékre szállítja le követeléseit, mely számot vet monarchiánk érdekeivel. Ebben nem ingathat meg bennünket a szerb tisztjár

politikai szereplése, de a kormány egyes tagjainak agresszív nyilatkozata sem, amelyek megjelben izgatják a szerb közvéleményt.

Prohászka konzul esetében örvendetes hírt jelenthetünk. A legbeavatottabb helyről tudatjuk velünk, hogy Prohászka konzul él. Úszkúbban találkozott Edl konzullal. Idáig rendben volna tehát a dolog, de tudni kell még azt is, nem érték-e képviselőnk oly sérelmek, amelyeket semmiféle állam nem volna hajlandó nyugodtan zsebre venni. Tudni akarjuk, nem-e sértette meg Szerbia a nemzetközi jog legelemibb követelményeit és ha csakugyan hántódása esett volna Prohászka konzulnak, Szerbiát minden ravaszsága sem fogja megkímélhetni attól, hogy elégtételt szolgáltasson.

Hivatalos orosz nyilatkozat.

A pétervári távírti ügynökség jelenti: A külügyminiszterium kijelenti, hogy a Berliner Neueste Nachrichten című lapban és a Frankfurter Zeitungban közölt híresztelések, valamint más híresztelések, amelyek Oroszországnak a szomszéd államokkal való ellenséges szándékairól és katonai előkészületeiről, amelyek állítólag e célból folytatottak, szólnak — teljesen alaptalanok.

Prohászka konzul él.

Budapestről jelentik: Budapesten és Bécsben nyugatalanító nirek terjedtek el Prohászka prizrendi konzulról. Azt híresztelték, hogy a konzul nincs már életben, mert a Prizrendbe bevonult szerb katonák megölték. Fokozta a nyugtalanságot a belgrádi félhivatalos lapnak egy közleménye, amely már tekintetbe vette azt az eshetőséget, hogy Prohászkanak valami baja esett. Prohászka konzul ma Prizrendből Úszkúbbe érkezett, ahol Edl-Ocskay Tivadar konzullal találkozni fog. Hogy ez a találkozás megtörtént-e, arról még a külügyminiszterium sem kapott jelentést.

Prohászka konzul tegnap délben Prizrendből Úszkúbbe érkezett, és már találkozott Edl konzullal, aki tegnap akart Úszkúbból Prizrendbe utazni. Hiteles jelentések még nincsenek Prohászka konzul élményeiről. Edl konzul csak elhalasztotta prizrendi útját, de föltétlenül oda fog menni, hogy a helyszínen vezesse a vizsgálatot.

Butorok legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be.

A szerbek Durazzóban.

Triesztből jelentik: A Graf Wurmbad hajó parancsnokától a Lloyd igazgatóságához távirat jött Durazzóból, hogy a szerb csapatok hétfőn reggel már Milota elé értek, tegnap pedig bevonultak Durazzóba, amelynek csekély helyőrsége és lakossága nem állt ellent.

Hartwig Péter királynál.

Hartwig orosz követ tegnap kihallgatáson volt a királynál és mikor ötnegyed óra múlva távozott a konakból, a követségen várakozó belgrádi hírlapíróknak mosolyogva, önelégülten ezt mondta:

— A király minden tekintetben egy felfogáson van velem. Uraim, készüljenek. Csomagolják bőröndjeiket.

A belgrádi hírlapírók Hartwignak ezt a titokzatos mondását arra magyarázzák, hogy Szerbia el van tőkélve a háborúra Ausztria-Magyarország ellen.

A helyzet változatlan.

Budapesti tudósítónk beavatolt diplomáciai helyről ma a következő információt nyerte a külügyi helyzetről:

— Az általános nemzetközi helyzetben tegnap óta változás nem állott be. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung cikke élénken dokumentálja Németországnak az osztrák-magyar külügyi politikával való teljes egyetértését, a miiben kételkedni eddig sem volt okunk. — A Wertminister Gazette cikke az angol sajtó magatartását mutatja, amelygel monarkiánk külügyi politikáját mindenben helyesli.

Tilos

híreket közölni a mozgósításról.

Gáthy Bálint felhívása.

Gáthy Bálint kir. ügyész a következő felhívást küldte az «Uj Debreczen» szerkesztőségéhez:

A debreczeni kir. ügyésziől.

1912. El. 23. A/86.

Szükségesnek tartom a czim figyelmét felhívni arra, hogy mozgósítás esetén hírlap ut-

Egy csók.

Az «Uj Debreczen» eredeti tárcéja.

Csorbainé parrüms fiatalemberrel sétált föl-alá a bálteremben. A torgó gyűrű közepén egy csinos külsejű, gondosan kifistázott barna legény izgatottan izgett-mozgott s a tekintetével folyton a fiatal asszonyt kísérte. Sőt, mély szeméi félelmesen ragyogtak az ivlámpa fehér fényében. Midőn mellette haladt el a szép, szőke asszony, szemével hízkelve kereste a tekintetét. A cigányok a második négyeshez vették fel a vonót s a csinos legény fiatalosan, büszkén, mint egy Napoleon, egyenes leszármazottja, Csorbainé elé ment, nagy, széles gesztusokkal meghajolt:

— Pardón, hogy emlékeztem ígéretére. — Szabad kérnem a négyeshez.

— Nem felejtettem el, de ez az ur...

Az illatos fiatalember megakarja magyarázni a helyzetet, de erre nem maradt ideje, mert a csinos fiu már kiragadta karjából a szép asszony kezét s mialatt a puha, bársonyos kart erős karjába fűzte, szemében az eltitkolhatatlan vágy epedésével mondotta:

— Végtelenül boldog vagyok közelében!

— Oh, nagyon kedves, — felelte a szép asszony télelemmel eltöltött sejtéssel és idegenkedve húzódott el a fiatalemberől, aki szenvedelmesen sirult hozzá. Képzletében égető, lúzba ejtő gondolatok tobogáltak fel, mint a parázsból a láng melyre olajat csöppentünk.

ján semmiféle hirt közzétenni a mi csapattestünkön nem szabad. Az erre vonatkozó tilalom a hivatalos lap e hó 24-iki számában már meg is jelent. A büntető törvénykönyv 456. §-a következőleg szól:

«Öt évig terjedhető államlogházzal és 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki az osztrák-magyar monarchia fegyveres erejének állásáról, mozdulatáról, erejéről és működéséről, az erődök és erődítmenyek állapotáról, ugyszintén a fegyverek, hadiszerek és szerelvénycik mennyiségéről, minőségéről vagy szállításáról, miután az ilyen közlések már ellittattak, vagy a közlések minőségéből vagy a fennforgó körülményekből beláthatta, hogy közlése által az állam érdeke sértetik meg, valamely közleményt sajtó útján tesz közzé, amennyiben a közlemény nem a kormány által nyilvánosságra hozott tudósítást tartalmazza.»

E törvényszakasz minden irányban felvilágosítást nyújt. Sziveskedjék tehát úgy az állam, mint saját érdekében ehhez a legszigorúbban alkalmazkodni.

Debreczen, 1912. november 24.

Gáthy Bálint,
kir. ügyész,
sajtóker. közvadász.

Pixavon
Hajápolás
tudományos alapon

a leghelyesebb
mód a fejbőr ápolására
és a haj erősítésére.

Ára üvegenként: 2.50 K.
Hónapokig elegendő.

A szentek barátnöje.

Akihez a kálvinista Rómából is elzárándokoltak.

Egy karsu, szőke aprasztleányt szállítottak be Dánfalváról a közkórház elmeosztályára. A kékszemű, tizenhét éves szép leány epilepsziába eszenved s mostanában mindig sürübben jelentkeztek a rohamai, úgy, hogy a szerencsétlen veszélyessé vált önmagára és környezetére.

De veszélyes volt ez a leány már évek óta sok öregasszony és babonás hajlamu fiatal leányzó leklére. Mert az epilepsziás parasztleány olyfölon idézte a szenteket és valóságos babonafészekké, jósbárlanggá változtatta a szülei házat Ugaz, hogy bárkinék kívánságára ingyen társalgott a szentekkel és ingyen jósolt, hanem a népkultura szempontjából nagyon is értékes volt az ő működése.

Szülei jól tették, hogy végre a kórházba hozták a szerencsétlent.

Föld. Antal dánfalvai kisbőrleányáról, — Földi Agnesről van szó, ő magát szent Agnesnek nevezte. És így hívták a dánfalviaiak is, akik általa mintegy érintkezésbe léptek nemcsak a különböző szentekkel, de Szüz Máriával, sőt Jézus Krisztussal is.

Föld. Agnes már évek óta gyakran sorra járta a tanyákat és hirdette, hogy neki minden pénteken megjelennek a szentek, megkérdezik tőle, hogy mi a kívánsága, s hogy kíván-e valamit jámboréletü telebarátja részére. És hívta magához az embereket:

— Gyertek hozzám, ha istenfélők vagytok. Pénteken gyertek, alkonyatkor és aljajatok az — ágyam mellé. Mert én ott fekszem az ágyon s akkor az jelenik meg nekem a mennybéliek közül, akit én hívok.

Mint hogy epdig a jámbor tanyaiak túlságosan szeretik a mennybélieket: Földi Agnes hívása nem talált süket fülekre.

Voltak ugyan sokan, akik csak sajnálták, vagy kinevették a szegény, zavaros nézésű, kelettelen deklamáló Agnest. De olyanok is akadtak igen sokan, akik pénteki napon meglátogatták a csakugyan ágyban fekvő epileptikus leányt s elmondták neki, hogy mit óhajtatának az zentektől.

Azután hallgatták szent áhitattal a rohamokban gyötrődő beteg teremtés fursac, zavaros egtebször érthetetlen «kinyilatkozásait».

A dánfalvai Pithiának lassankint msztkus híre kelt nem csak a környékbeli világban, hanem az országnak messze vidékén is. A nyáron például Debreczenből, a kálvinista Rómából is érkezett hat jámbor zarándok, a szentekkel társal-

szemben foglalt helyet egy zsöllemben, hevesen kapott az asszony keze után s ajkához szoritotta. A másik pillanatban már térdre roskadva, szenvedélyesen suttogta:

— Szeretem! Nem tudok maga nélkül élni! Szeretem!

— Az isten szerelmére, Pista! Távozzék! Észrevesznek bennünket s veszve vagyunk!

— Nem bánom! Szeretem! Érti? Szeretem!

— Megörült! Bocsásson! — mondta az asszony kétségbeesetten s föl akart emelkedni a zsöllemből.

A férfi azonban görcsösen szoritotta ajkához az asszony puha, bársonyos kezét, s kénytelen volt visszahagyatlnani a zsöllemben.

Pár pillanatnyi csönd következett, olyan, anely után válséjos pillanatok következnek.

A férfi törte meg a csöndet. Szomoruan tekintett az asszony szemébe.

— Szánjon meg. Emeljen fel a züllés borzaszto posványából, amelybe a maga szép szeme tévesztett. Boldog lesz velem. Örködni fogok felette, mint ahogy a pacsirta örzi fiait.

— Mit beszél, Pista! Térjen magához. Én szeretem az uramat. Boldog vagyok. Nem akarok másról hallani sem.

Riadtan fordította hátra a fejét az ajtó felé, amely az étteremből nyílt ez intim fülkebe. Léptek zaját hallotta az ajtó felől, de nem láthatott odáig, mert a nagy, széles le-

A férfi, aki közvetlen közelben, vele

codó éányhoz. De jöttek többen Erdélyből és a Dunántulról is. Valóságos bucsujáró hely lett a nádfüdös kis tanya.

Agnés pedig szorgalmasan recitálta, hogy miket mondanak neki a szentek.

Ez a különös, babonás processzió legjobban a beteg leány apját, Földi Antal, földmivest bántotta. Mert ő felvilágosult komoly ember s jötta, hogy az ő komoly tisztes hajlékában babonás balgaságok történnek.

Nagyon röstelte a dolgot. Váltig magyarázta — erősítette azoknak, akik odasereglettek a leánya köré, hogy a leány beteg, víziói vannak és hogy a szentek nem jelennek meg — senkinek sem. Az emberek nem hallgattak rá. Babonás felkükön urrá lett a — «Szent Agnes» — lázas beszéde.

Végre a hét elején Földi Antal a csendőrség-e ment s keserű panaszkodással elmondotta, hogy neki már nincs otthona a saját lakásában, mert az emberek, akik az Agneshez járnak, kizavarják mert szemtű hűtelen.

Földi Antal a csendőrség oltalmát kérte s azt, hogy leányát, aki az utóbbi hónapokban már dühöngeni is szokott, szállítsák kórházba.

A csendőrség pedig meggyőződött arról, hogy Földi Antal igazat beszél, hogy a szegény Agnes csakugyan dühöngő örlt. Tehát beszállították a kórházba, ahol az elmeosztályon helyezték el.

Színház.

Heti műsor:

Szerdán: Nóra, dráma. C) bérlet.

Csütörtökön: Périsi élet, operette. Repriz. A) bérlet.

Pénteken: I Szigetvári vértanúk első felvonása. II. Pröhle Vilmos egyetemi magántanár szabad előadása a török-balkáni háborúról. III. Szenes legény, szenes leány, operett. B) bérlet.

Szombaton: Limonádé ezredes, énekes vígjáték. C) bérlet. Új bejáratlással.

Vasárnap délután: Hoffmann meséi, operett. Mérsékelt helysérakkal. Bérletszűnet. — Este kishérléiben: Sarkantyú, színmű.

Cigány szerelem. Holnap csütörtökön az általánosan kedvelt «Cigány szerelem» operette esz felelevenítve. A főszerepeket Zilahyné S. Vima, Borbély Lili, Csanády Irma, H. Serfőzy Etel, Falussy Székely, Máthé, Farkas, Solti stb.

Limonádé ezredes. E kedvelt énekes vígjáték szombaton kerül színre. Az érdeklődés fokozása érdekében a darab szerepcseréve lesz

előadva. Ezutal az ezredes szerepét Kassay Károlyjátza, míg a kutyamosót Máthé; a öbbit szereplő a régi maradt.

A művésztársulatok. A jövő héten kerül először színre Nagy Endre vígjátéka. Nagy Endréről a kiváló íróról és az orszégszerte ismert cabaret megteremtőjéről, coalferenclerjáról és igazgatójáról igazán nem kell semmit emondanunk a mai színházbajéró közönségnek. Minden téren őszinte és megérdemelt sikerei vannak. Ezért is hisszük, hogy közönségünk a premierről a legnagyobb meglepéddel fog távozni.

Éva világhírű operette serényen folynak az előkészületek. A címszerepét Zilahyné S. Vilma vállalta — míg a kedves Pápi szerepét — Borbély Lili.

A faun. A Nemzeti Színház ez idei nagy sikerű vígjátékának előadási ovgját az igazgató-ság szinte megszerezte.

A géplakatos 800 koronája.

Mulattak belőle a vásárosok.

Érdekes törvénszéki tárgyalás volt ma déli előtt.

Müller Andor 27 éves géplakatosnak még október 14-én a vásárban ellopta 800 korona pénzt Valentin Kálmán hajóhintés és abból egy társával mulatni kezdett. Igen ám, de elaludtak a sok szesztől és ekkor három vásári komédiás színpadon kiszébelte Valentint. Ma került aztán a debreczeni kir. törvénszék elé a bonyolult ügy, mely Hoffmann József elnöklése alatt tárgyalta az esetet, melynek részletei a következők:

Müller Andor géplakatos még október 14. napján kiment a vásárba és ott szórakozott. Este azután bement egy korcsmába és egész éjjel ott nularott. Valentin Kálmán hajóhintés egy Taláryi Jenő nevű társával szintén ott volt a korcsmában és mikor meglátta, hogy Müllernél milyen sok pénz van, elhatározta, hogy elveszi tőle. Nemsokára megjött erre az alkalom.

Müller ugyanis a sok szesztől egészen

elészott és nemsokára mély álomba merült. Ezt használta fel aztán Valentin Kálmán és egy örízetlen pillanatban az alvó Müller pénzét ellopota. Taláryi Jenőnek adott belőle 50 koronát, a többi pedig magánál tartotta. Ezután pedig nekiláttak a mulatásnak, amelynek az lett a vége, hogy mikor hazamentek az állatsegreglet sátrába, beleteküdtek a krokodilus medencéjébe és ott elnyomta őket az álom.

Mikor ezt látták Molnár Lajos, Fazekas Ferenc és Belek Gyula — kik az állatseregletnél voltak alkalmazásban — kivették az alvó Valentint zsebéből a pénzt. Később azonban meggondolták a dolgot és visszatették.

Ezért a bonyolult lopási ügyért vonta felelősségre ma a törvénszék az egész társaságot.

A tárgyalás lefolyása után a törvénszék meghozta ítéletét, melynek értelmében Valentin Kálmánt lopás büntetéeért 7 hónapi börtönrre és három évi hivatalvesztésre Taláryi Jenőt orgazdaság vétségeért 5 heti fogházra és egy évi hivatalvesztésre, Molnár Lajost, Fazekas Ferencet és Belek Gyuát pedig 5 heti fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte. Valentin Kálmán büntetéséből egy hónapot és egy hetet kitöltőtnek vett, a többi pedig — mivel a vizsgálat fog-ságban eltöltöt idővel a büntetést kitöltöttnek vette — azonnal szabadlábra helyezte.

Mivel mindnyájan megnyugodtak az ítéletben, az azonnal jogerős lett.

Mikor

a bohómet mozgósítják

Nagy konsternáció volt tegnap a bohém, dek ülönösen az újságíró társaságokban. A lelkesedés foszfoneszkáló tűzével arcán, győzelmű zászlókkal szemében berontott egy fiatal újságíró, Pálffy József. Magasan lobogtatott egy fehér papirost:

— Mit gondoltok, mi ez?

— Micsoda? Váltó!

— Kivételképpen nem az. Katona! behívó, azonnalra! Fel, fel vitézek a csatára!

— Csak nem. Rettenetes!

És véres náboruk, megsemmisült váltógírók rén ülete szállta meg a sziveket.

zott. A léptek zaja elcsöndesedett. A lány kerülgő melódiai besurrantak a függönyök mögé s valami különös zürzavaros zsbongássá kavartak ebben az intim, fülledt levegőjű sarokban.

Zajtai fölemelkedett s keblére szorította az asszony meleg kezét.

— Mitől félsz? — suttogta az asszonynak. Legyen bizalommal hozzám.

— Hagyjon egyedül — suttogta az asszony — Úgy félek, az uram...

— Mit tehet nekünk az az ember? El tudok én bánni mindenkor az ilyen emberrel.

— Mit beszél? Hogy az uramat... Ah, de az lehetetlen.

— Ne féljen semmitől, — suttogta a férfi, miközben egyik karjával körül fonta az asszony hofehér nyakát.

És a szenvedélytől elragadt férfi megakartá ölelni a szép asszonyt, de az szabadkozott s kiakartá szabadítani a nyakát átölellő erős karból.

— Boldogságom, — sügta a férfi szenvedelmesen — csak egyszer... Egyetlen ölelést... Egyetlen csókot...

— Nem, nem... Az isten szerelmére, bocsásson el, — tiltakozott a szép asszony s leakartá fejteni a nyakára fonódó kart, melylyel szinte dühös erővel szorította magához a férfi.

— Édes!... Ejeitem!... Boldogságom! Mindenem!

— Bocsásson el, mert kijéltok, — rebegte az asszony, kétségbeesetten vergődve a férfi karjai között.

— Csak egyszer... Egyetlen csókot... — hörgögte a férfi aszenvedélytől elkábultan.

És durva, erős fogással ragadta arcához asszony szöke firtés fejét és szájával oda-tapadt az ajkára.

A pálna mégül mozgolódás zaja hallatszott. Mintha valaki beakart volna lépni, de valakitől visszahökken. A zaj felriasztotta a lánglobbant férfit. Jobbjával a homlokához kapott s nagyot sohajtott, mint aki izgalmas álomból ébredt fel.

Az asszony fölpattant a zsőléből. — Most már távozzék gyorsan, Pista, — susogta.

A hangjában most már bizonyos kedves őszinteség melege áradt.

A férfi gyors mozdulattal ajkához szorította az asszony kezét. Gombljukából kihuzta a nagy, pompás krizantémet és szótlanul az asszony keblére tázte.

Percekig hallgattak mind a ketten. Mindkettőjük arcán a sajátságos kifejezés ült, a mely a szerelmesek arcára lopódzik az elválás percében.

A nehéz hallgatást a férfi zavarta meg.

— Soha sem fog többé látni... Isten vele,

— suttogta elérezékenyülve s lehorgasztott fővel lépett ki a folyosóra.

Az asszony tekintetével egészen az ajtóig kísért s mikor az ajtó becsapódott, néma zokogástól remegett karsu termete... A krizantémet ajkához szorította s szeméből két könnycsepp hullt a virágra...

— Szeretem! Szeretem!... — Talán megöli magát? — suttogta fuldokolva.

E percben a pálna mégül egy ieldult arcú férfi toppant elébe. A férfi megragadta az asszony karját s miközben dühösen, erőnkerejével rántotta magához, mogorván rikácsolta:

— Meg fogod keserülni azt a csókot! Kövess, nyomorult teremtes!

Megindult az ajtó felé.

— Édesem, esküszöm, hogy...

— Kövess! — dörmögte a férfi s a krizantémet kitepte az asszony kezéből.

— Akaratomon kívül történt... Nem merem segítségért kiáltani, — rebegte az asszony halálos félelemben.

— Csitt! — rikoltotta a feldühödött férfi.

— Nem tudtam megszabadulni tőle... Esküszöm...

— Takanodj előttem!

Az asszony lecsüggesztett fővel, minden izében reszkelve megindult bösz férje előtt az ajtó felé, melyen pár perccel előbb a szerelmes festő: Zajtai Pista távozott.

Szalánczy József.

A behívott újságíró pedig félrevonult, a pincértől tintét, pennát kért és írni kezdett.

— Mit irsz? ostromoltak.
— Végrendeletet! hangzott a tompa válasza.

Alig mult el egy perc, már is kész volt a vigkedélyű újságíró testamentuma. Rövid és velős.

«Jótékony célra hagyom összes — adósságaimat Sirkövek mellőzése kéretik.

Aztán mindenki a behívójegyre volt kíváncsi. Hogy szól, mi van rajta. A hátulján az áll, hogy ezen behívójegy az összes vasuti vonalakon «ingyen utazásra» jogosít Rögton meg is jegyezte valaki:

— Na, javíthatatlan vagy, még most is szabadjegygye utazol.

— Szívesen átengedem neked!

— Jaj, köszönöm. Ez az a szabadjegy, amelyik nem kell senkinek sem.

De aztán jött a bucsuzás nagy sora:

— Majd találkozunk Philippinél!

— Okveetlen, megvárlak!

A jelenlevő Aranyosi Nusinak sikerült ugyan egy könyccsепpet produkálni, a többi szemek azonban szárazak maradtak. Nusi megáldotta a hadbainduló csapatokat és megkérte őket, hogy jól főjenek. (Ebben neki az annaxió óta praktika van) és a függőnyt elgördítette.

Atasz.

HIREK.

Jövendőlések 1913-ra

Madame de Thebes minden esztendőben kiadja a maga kis almanachját, melyből a kíváncsiak mindenkor megtudhatják, hogy mily eseményeknek kell az elkövetkező esztendőben megtörténniök. Madame de Thebes nem közönséges jósnő, a legelőkelőbb párisi írők kijelentették, hogy tehetség és hivatottság dolgában bátran felveheti a versenyt Delphiné-hai papnőivel. A fiatalabbik Dumas volt az, aki a nagyszerű Thebes asszonyt divatba hozta s mivel Páris előkelő világa semmivel sem kevésbé babonás, mint ifjabb Dumas volt, nem nehéz elképzelni, hogy de Thebes asszony szép vagyont gyűjthetett magának. Az almanachját minden évben 50—60 ezer példányban adják el és mihelyt megjelenik, az összes párisi lapok részleteket közölnek belőle, félig gúnyolódó, félig komoly hangon. Az idén a jósnő rendkívül eseményeket helyez kilátásba, mert a következő év dátuma az ominózus 13-as számmal végződik s rámutat arra, hogy az 1813. év hozta meg a franciák németországi vereségét és Napoleon bukásának kezdetét.

Egyébként Madame de Thebes elég kegyes hangulatban van, különösen a franciákkal szemben, akiknek megígéri, hogy ebben

az évben nagy szenzációkat fognak megérni. Amint egy jósnőhöz illik, nem fejezi ki magát világosan, csak úgy, hogy az esetleges eseményekkel a jóslata ne ellenkezzék. Minden esetre különböző dolgok történnek, amelyek találkoznak a jóslat óvatos szavaival. Így például: elég vigyázatlanul megjósolja, hogy a jövő esztendőben a német császár Párisba megy, de régtől hozzászói, hogy nem szuverén n. iróságában. Vajjon azt jelenti-e ez, hogy a császár a legszigorúbb inkognitóban fog Párisba utazni, vagy azt, hogy Millerand tábornok egész Németországot meg fogja hódítani s a császárt, mint haditoglyot fogja Párisba hurcolni? Ezt egyelőre nem lehet tudni és ha II. Vilmost nem fogják el és nem is utazik Párisba, még mindig megmarad az a kíváncsi, hogy utazását olyan szigorú inkognitóban tette meg, hogy a nyilvánosság nem vehetett róla tudomást.

Megjósolja továbbá, hogy az új orléans-i szűz fog fellépni, aki azonban férjhez fog menni s nem végzi életét úgy, mint elődje, a máglyán. Egy keleti országban uralkodó változás lesz. Lengyelország nagyszerű eseményeket él át, de, hogy mivel, azt nem mondja. Bulgária rendkívüli eredményeket ér el, hacsak azok a fekete felhők, melyeket Madame de Thebes Kelet fölött lát, véget nem vetnek az új cérság uraimának. Ezekon kívül különböző földrendéseket jósl a hely és idő megjelölése nélkül. Egy vallás, amelyet eddig kevesen követtek, tömeges hívekre tesz szert. Egy elnyomott nép kivívja a szabadságot.

Amint látható, Madame de Thebes igen okos asszony, aki érti a mesterségét, mert egyik jóslata sem világosabb és jelentőségtelesebb, mint a Delphibeli Apolló híres orákuluma.

— **Az akadémiai internátus.** A ref. egyház-kerületi közgyűlés határozata értelmében az új, modernül berendezett akadémiai internátust a jövő évi gusztus 1-ére felépítve, átadják adni a használatnak. Már meg is kezdték az előmunkálatokat a convictusi épület udvarán, hogy elkészítsék a talajt az építendő 2 emeletes internátus alapjául.

— **Hirdetmény.** Az 1912-ik évi tőkeamatadó kivéltési lajstromok elkészülvén, az 1885. évi XLIV. t.-cz. 16. §a értelmében folyó évi november hó 26. napjától december hó 3-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adóztató közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos írásképe alatt bármikor tekinthet meg és ha a kivétel ellen alapos kifogásuk volna, felszólalásait a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annapval inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételére nem fognak. A városi adóügyosztály.

— **Apró lopások.** Ma délelőtt jelentettek be a rendőrségen két apróbb lopási esetet. Silberer Izidor, Vörösmarthy-u. 20. szám alatt lakó kereskedő panaszt tett a cselédje ellen, aki B. Nagy Zsófi névre kiállított hamis cselédkönyvvvel állott be hozzá és éjnek idején az üzletbe belopódzott, ahonnan csokoládét, kávékrémet és sárga cukrot lopott el. — Stulkó Ferencz, Teleky-utca 36. szám alatt lakó kádár segéd panaszt tett N. M. kőmivességéd ellen, ki egymásután két darab párnáját eltulajdonította, azokat eladta és az árát saját céljaira használta fel.

— **Egy kis leány mart'homsága.** Egy szerencsétlen kis árvaleány borzalmas kálváriáját jelentik Szombathelyről. Még februárban történt hogy Kaltenecker Károly lődösi plébános megjeent a szombathelyi gyermekmenhelyre s a főorvostól egy leánygyermeket kért, akinek a jövőjéről gondoskodni fog. Ki is választott egyet Schön Stefánia tizenkét éves leány személyében, akit két hónapi próbaidőre vitt magával. A két hónap elteltével a menhelyre levelet írt Katercker — amelyben azt jelentette, hogy a leány nem kell neki. Ezt tudomásul vették a menhelyen s kérték hogy hozzavissza Szombathelyre a leányt. A mina vissza is hozta a kis Stefánit a lődös plébános, de rettenetes állapotban. A gyermek testét sebek borították, s nyomban meg kellett operálni. A sopronmegyei árvaszék fejhatározására Ormós Péter dr. igazgató-főorvos a vár megyei t. főügyész útján bűnvádi feljelentést tett a szombathelyi kir. ügyészségen a gyermek bántalmazója ellen. Mint a gyermek a rendőrségen tett vallomásaiban mondta, nem a plébános, hanem a plébános gazdasszonya verte felhőtra. Eleinte jó dolga volt, de azután a gazdasszony éhezette, ütötte-verte és rettenősen megérintette munkával. Egy héttel visszahozása előtt az istállóba zárta, száraz kenyeren tartotta s csak azért nem halt éhen, mert a falubeli gyerekek ennivalót loptak be neki az istállóba. A gyermekmenhely igazgató-főorvosa kijelentette, hogy mikor a kis leány megérkezése után a szombathelyi gyermekmenhelyen először tejet kapott, annyira ki volt éhezette, hogy a teljes csészét is meg akarta enni. A rendőrség még nyomoz a csunya ügyben s a apokbann kihajgatja a plébánost is.

— **Késedelmes sajtópörök.** Szatmár város közgazgatási bizottsága legutóbbi ülésén dr. Keresztszeghy Lajos előadta, hogy a jelenlegi sajtóhírség: a debreczeni kir. törvényszék igen távol van és lassan intézi az ügyeket, úgy, hogy egy-egy sajtópör kéthárom évig is elhúzódik, míg tárgyalásra kerül a sor. A közgazgatási bizottság utasította a tanácsot, hogy készítsen feliratot, amely a szatmári kir. törvényszéknek sajtóbírói hatáskörrel leendő felruházását kéri a törvényhozástól.

— **Az eltűnt süttősegéd.** Lázár József kövesdi születésű, 23 éves, róm. kath. vallású, nős, magas, erős testalkatu, barna arcu, fekete aju, szemű és bajszu süttősegéd október 17. napján eltűnt Gerébi-telep, György-utca 16. szám alatti lakásáról és azóta nyoma veszett. Később esett felesége kérte a rendőrségtől a ki-nyomozását.

— **A cigány bűne.** Hajduböszörményben még szeptember elsején Kolompár Imre vályogvető cigánynak bekisértek az ottani rendőrségre vaalmi lopás miatt a fiát. Kolompár Imre fia után benent az őrszobába, ahonnan azonban Varg Sámuel rendőrelenőr kiutasította, de ő nem akart menni és őrjási botrányt és csődületet csapott, amikor Molnár Istvánrendőr ki akarta vezetni. Eire megjelent Varga Sámuel rendőrelenőr is, akinek Kolompár dühében nekiesett, a karját rángatta, sőt az ingét is felszakította róla. A járásbírószág ezért 3 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. A debreczeni törvényszék ma délelőtt tárgyalta az ügyet és Kolompár Imrét hatóság elleni erőszakv. ségért 8 napi fogházra és egy évi hivatalvezetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Miért kedvelik

a háziasszonyok annyira a „Valódi“
KASSAI : FRANCK : -ot ?

Csakis a finom, erőteljes és az arany-sárga kávé miatt. Ép úgy a felül nem mult kiadósága is az, mely a leg-értékesebb kávépótlékká teszi.

Védjegye a : kávédaráló :

— **A gondatlanság áldozata.** Könnyen végzetessé válható baleset érte ma délelőtt Tóth Lajos 39 éves asztalost, aki a re. egyházi bérpalotájának építésénél dolgozott. Dolga után járván, amint a szoboszlói uton haladt, egy ott tolató vasuti mozdonyról a fűtő egy súlyos széndarabot dobott le, amely a szerencsétlen asztalost a fején érte. Az összerogyott és eszméletét veszített embert a mentők részletesítették segélyben, bekötözvén súlyos sebeit. A rendőrség a vizsgálatot a gondatlan fűtő előállítására iránt megindította.

— **Büntetés elől a halálba.** Kecskemétről jelentik: Csókás Lidia, 19 éves takarítóleány együtt lakott anyjával és nevelő atyjával. Szabó Imre munkakerülő durva emberrel, aki a leányt is, az anyját is gyakran tetleg bántalmazta. Október elején Csókás Lidia bántalmazás közben anyja védelmére kelt és egy néhez mangurló-súlyokkal leütötte nevelő atyját, aki még most is a kórházban fekszik. Ez ügyben a büntető főbíróvalálást holnapra tüzték ki, a leány azonban az elítéléstől való féltelmében ma hajnalban nagy adag márgolugot ivott és meghalt.

— **Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?** Ezen fontos kérdéssel foglalkozik egy népszerű füzet, melyet a Fin-én-gyógyintézet főorvosa, dr. med. H. Guttmann szerkesztett. Egész új módszert és módot találunk itt ilyen betegségek gyógyítására. Hogy minden beteg, aki torok, gége és tüdőbajban szenved, ezen füzethez jusshasson, teljesen ingyen és portómentesen küldjük ezt minden ilyen betegnek. Akinek erre szüksége van, írjon egy levelet pontos címmel Puhlmann & Co. Berlin 901., Müggelstr. 25. A könyvet minden rendelő azonnal teljesen ingyen megkapja.

— **Okvetlen hallgassa meg! A Nemzeti Kávéházban, a vasuti állomással szemben külföldön siest arafott Matyók Péter, tamburica zenekara hat magyar énekes és táncosnő közreműködése mellett ma és minden este hangversenyeznek. Beépt díj nélkül.**

— **Halálozás.** A mai nap délelőttjén a következő halálesetet jelentették be az anyakönyvi hivatalnak: Kárász István ref. 52 éves.

— **Hölgy zenekar a Magyar Király-kávéházban.** Feéhrváry Margit személyes vezetésével Puskás Otília cimbalom szolista közreműködésével. Hausserl Károly karmester.

A közegészségügy ellen.

Fogtechnikusok, mint fogorvosok.

A város iparkodásában, hogy álljék emelkedése maradjon, Lukács László kormánya kiterjeszti gondoskodását a közegészségügyre is. Végig vág rajta, hogy emberöltőig koldujható.

Arró van szó, hogy körülbelül 500 fogtechnikus, kiknek legnagyobb része csak elemi iskolai képzettség birtokában folytatja a mesterségét, éthossziglan való jogot nyer egy csomó az iparon felállító orvosi ténykedés gy-

korására. Joga lesz a páciens szájában az orvosokba vágó beavatkozásokat, foghuzást, fogtömést stb. végezni.

Politikai szorgalmak fejében sikerült a fogtechnikusoknak kijárni, hogy a belügyminiszter érettség és a közegészségügy ellenére kiadott és egy rendeletet, mely bár bevezetésében maga is hivatkozik az 1866-ik közegészségügy törvényre, mely mint általában az orvosást, a szájban való bármilyen gyógykezelést is csak orvosna kengedi meg, mégis úgy intézkedik, hogy átmenetileg az összes, jelenleg iparigazgatással rendelkező fogtechnikusoknak megadja az orvosi jogokat, úgy, hogy az így felügyelt közegészségügyi törvény majd csak a mostani követő generációra lesz újra kötelező. Addig csak hadd fogorvoskodjanak azok is, akik nem fogorvosok.

Hogy nincs meg a hozzávaló képzettség: sebah! Ugy sem a minisztereket fogják kezelni. Az egyszerű emberekért, — a közönséért — pedig nem kár!

Ez a dolog komolyabb része. De nem hiányzik a komikus vonás sem. A fogtechnikusoknak tudniillik, mert hiszen valami formát mégis kell adni a törvényszegésnek, előbb egy vizsgát kell letenniük. Egy operette-vizsgát, a melyre vonatkozólag úgy intézkedik a rendelet, hogy az csak tisztán gyakorlati lehet, de semmiképp sem tudományos. Mintha bizony az orvosi ténykedésnek lehetne más alapja is, mint a tudományos ismeret! Jól bevilágít a vizsga komolyságába egyébiránt az is, hogy az előirt vizsga-anyagban minden szerepel, csak az nem, amire a jogkiterjesztés vonatkozik: a fogkezelés és a fogeltávolítás műtéte. Ami pedig a vizsga erkölcsi színvonalát és objektivitását illeti, ennek a jellemzésére legyen elég annyi, hogy miután a felszólított egyetemi professzorok és a fogorvosok országos egyesületei abban részt venni nem akartak: a fogtechnikusok maguk szereztek össze három fogorvosot, akik cenzoroként fognak szerepelni.

A fogtechnikusoktól senki se akarja elvitatni a jogot, hogy megéljenek. Méltányos és helyes, hogy iparukat háborítatlanul folytathassák. De ettől, a fogművesi mesterségtől még nagy a távolság a fogorvosi ténykedésig és ez a többlet, melyhez így, kellő szakképzettség hiányában hozzájutnak, vajmi gyökeresen ellenkezik a közönség érdekeivel. Itt nemcsak a fogtechnikusok hasznáról, hanem, ami bizonyára legalább is van olyan fontos, a közönség káráról és veszedelmes kiszolgáltatásáról van szó. A külföldön ma már mindenütt felismerték, hogy a fog és szájbántalmak kezelése a megfelelő körnani és anatómiai ismeret nélkül sikeres csak véletlenül lehet és ennek megfelelően a fogászati gyakorlatot főiskolai képzettséghez kötötték.

Természetes következménye ez a modern tudományos fogászat fejlődésének, mely egyre szorosabban mutatja ki a fog- és szájbántalmak összefüggését a szervezet egyéb megbetegedéseivel, aminek a bujakór, a cukorbetegség, tuberculozis, vérszegénység, továbbá az arcideg-lobok és az arcsonatok gennyedési folyamataival. — Magyarországon azonban ezentúl mintegy 500, különböző erék és megbecsülési való fogtechnikus-iparos is kénytelen lesz erre való szakbeli képzettség hiányában megállapítani, hogy a nem ritkán életveszedelmes, következetesen nem ritkán életveszedelmes, következetesen halálos kimenetellel fenyegető, a fogból kim-

duló fertőzések mikor értek meg sebészi beavatkozásra. Hogy ebből az állapotból a közönségre milyen haszon ígérkezik, az igazán nem lehet kétséges.

Legújabb.

Saját tudósítónktól.

Török bolgár fegyverszünet.

Szófiából jelentik: A harctérről érkező hírek szerint a bolgár seregek a törökökkel kötött fegyverszünetet kötötték.

Szerb csapat szállítás.

Belgrádból jelentik: Szerbiában megerősítik a szerb csapatokat és evégül nagymérvű csapat szállítások történnek.

Feltartóztatott képviselők.

Budapestről jelentik: Ma negyven ellenzéki képviselő beakart menni a Házba, azonban feltartóztatották őket és így nem vehettek részt a képviselőház ülésén.

Délutáni ülések.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén Vojnits István indítványára elhatározta, hogy délután négy óráig fog tartani üléseket.

Kovács Gyula ügye.

Budapestről jelentik: Kovács Gyula ügyében december 16-án lesz a főbíróvalás a budapesti törvényszéken.

Ujoneozunk!

Budapestről jelentik: A tavaszi ujoncozást ez idén decemberben fogják megtartani. A regurák január elsején vonulnak be szolgálatra. A hadügyi kormánynak ez az intézkedése nagy konsternációt keltett mindenfelé.

Belgrádot megerősítik.

Belgrádból jelentik: A kormány rendeletére a múlt héten Belgrádból Nisbe szállították a levéltárakat és a hadipénztárt. Tegnap óta polgárembernek nem szabad a várba mennie. Az uton katonai őrszemek utasítanak vissza mindenkit. Fenn a várban lázas készülődés van. Nisből különvonatokon hozzák az eleséget és a municiót, amelyet a várban halmoznak fel. Holnap és holnapután 30 nehéz ostromágyút fognak felállítani a vár sáncai mögött.

Panasz a hatalmasságokhoz.

Konstantinápolyból jelentik: A porta Törökország külföldi képviselőihez köriratot intézett, amelyben felsorolja, hogy a balkáni államok csapatai a megszállott területeken milyen kegyetlenkedést követtek el. A körirat egy szerszmind tanukul hívja fel a külföldi követeket.

Kedvező fordulat.

Kölnből jelentik: A Kölnische Zeitung egy berlini tévirata utal az egész vonalon beállított lecsendesülésre. Ami a konferencia kérdését illeti, mégis szükségesnek látja arra utalni, hogy az ügyek jelen állása még olyan, hogy e tárgyalások egyelőre céltalannak látszanak. Hogy e kérdésben Németország valamit kezdeményezett volna, vagy kezdeményezni akarna, amint helyenként állítják, téves feltevés.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u 6. Telefon 15.

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Debreceni riportok.

A rosszkedvű ember. — Foghuzás. — Önérzetes koldus.

Ejszaka a mulató Debreczen egyik vidám társaságban valahogyan összekerült egy jókedvű kompániával egy nagyon gazdag, de ép oly fukar kereskedő, aki arról híres, hogy soha még szórakozásért pénzt ki nem adott de állandóan keresi a mulatózó társaságokat. Legutóbb valaki megkérdezte:

— Nem sül ki a szeme, hogy ilyen fukar?

A műbohém méltatlankodva felelte:

— Hallja, ilyet már ne mondjon. Ha nekem jó kedvem van, két-három ezer koronát is elverek egy este.

— Ugyan, ne beszéljen, erre még nem volt eset.

— Hát tehetek én arról, hogy még soha az életemben nem volt jó kedvem?

Egy debreczeni fogorvoshoz beállított egy cselédlány. Három könyv is volt a kezében különböző egyletekből a nagyobb biztonság okáért, aminek láttára a fogorvos kijelentette:

— Ja lelkem, itt nem huzunk könyvre, itt fizetni kell.

— Hát ha fizetni kell, hát majd fizetek.

Erre beült a székre, kihúzták a fogát. A mikor a fog kint volt, a zsebkendője csomójából előkotorászott harminc krajcárt és az orvos felé nyújtotta.

— Elég?

— Mit gondol maga? — méltatlankodott az orvos — harminc krajcárért akar maga fogat huzatni? akkor menjen egy borbélyhoz.

A szobalány visszagyömöszölte a zsebkendőjébe a pénzt és azt mondta:

— Hát akkor tegye vissza a fogamat.

A Piac-utcán egy erős, tagbaszakadt ember koldulva állított meg egy gazdag urat.

Az ur végignézte a kolduson és aztán kissé ingerülten mondja:

— Hogyan koldulhat ilyen erős ember?

A koldus ridegen válaszolt:

— En pénzt kértem és nem tanácsot.

Vallási mozgalom Japánban.

Már évtizedek óta mind jobban tünedeznek a japán népletekből vallási rendszereiknek igazságáról való benső meggyőződése.

Mindegyik vagy sintoista, vagy budhista volt, amint épen kedve tartotta, néha mind a kettő együttesen. Igen soknál a kulturánk tu' gyors felendülésévé! s a nyugati tudomány behatolásáva a régi korhadt hitépület, hitellen összeomlott s ez az összeomlás az erkölcsi korlátokat is jóformán mind maga alá temette.

Japánban csakhamar százakra és ezekre rugott az etheisták száma s az erkölcsi eldurvulás félelmetes arányokat öltött. A kormány ijedten nézett orvosló szerek után, különösen, hogy a felnövekvő ifjúságot a veszedelmű megmentse. S minthogy azonnal kellett valaminek történnie, az ősök kultuszát s a sintoista templomok szorgalmatos átoztatását ajánlotta első sietségében nyomatékosan.

Sok japán tanító s nevelő készségesen követte a kormány utasítását — de egyszersmind önállóan is kutatott kivezető ut után.

Hogy micsoda taná, stalanság uralkodott jellemzően mutatja Isava szenátor volt közoktatásiügyi államtitkárnak egy javasata, melyet egy tanítói gyűlés elé helyezett.

— Az a gondolatom támadt — adta elő fejtegetésében — hogy a császár mint központ köré kellene egy vallási közösséget életbe léptetni. A mikádó összes alattvalói tagjai lennének ennek a vallásnak. Az idegenek, pedig, ha belépnek a anagy japáni népcsaládba, e belépésök által egyszersmind a mi egyesületünk tagjaivá is lennének. A szövetkezetnek ne álljon élén semmiféle elnök; a császári család tagjai tiszteletbeli tagok — az összes japánok kivétel nélkül rendes tagok.

Ennek a mikádóizmus tervezetnek lehetetlenségét a tanítók természetesen azonnal átlátták, de emellett az általános engedélyezett szabad vallásgyakorlat is utjában lett volna egy ilyen kérvényezés bevezetésének.

Nemsokára rá egy másik viceminiszter, Tokonami, a sajtó főbb képviselőit magához kéréte a belügyminiszterjűmba és ott így szólt hozzájuk:

A restauráció első napjába hatalmas ujtási szellem száguldott végig az országon a sok régi, őseinktől örökölt intézményt, jött, rosszat, egyaránt rombadöntötte. Sok sinto és budhista templom elpusztult, sőt a kereszténység sem volt képes a felkerekedő gyűlölet s gyanúsítás alól magát tökéletesen mentesíteni. Japán vallás szabadságot adott s ezzel a keresztény misszionáriusoknak megnyitott az ut az erélyes propagandára. De kitűnt, annak a szükségessége is, hogy a Dvallást külső hatalommal s méltósággal is támogassuk.

Aztán tovább azt fejtegette Tokonami, hogy Japán a nyugati ajtó politikájának útjára lépett s így a nyugat nagy nemzetéhez közeledett. A budhizmus és sintoizmusnak nem lehet elzárkózniok a nyugat világossága elől s a kereszténységnek is ki kell lépnie szűk köréből s jobban kell alkalmazkodnia a japán szokásokhoz és erkölcsökhöz. Tegyük fel, hogy a budhizmus és sintoizmus a külsőt keritnék hatalmukba, a keresztény vallás a belsőt, akkéer mi sem állna az útjába annak, hogy e három, mint a modern Japán vallása sajátos jellegzetes tulajdonságait kifejlessze és érvényre juttassa.

A különböző vallási társulatok — fejtegette Tokonami — előbb nyilatkozzanak maguk, s azért kívánatos hogy képviselőik közös megbeszélésre hívassanak össze.

Érdekes volt, hogy milyen állást foglaltak el a különböző vallási társulatok Tokonami terveivel szemben.

A sintoisták keveseét írták. Minthogy a császári kegyről biztosak voltak, tudták, hogy a dolog rájuk nézve csak jól végződhetik. A budhisták már kevesebb bizalmat árultak el.

A restauráció idejében a sintoizmusnak kellett az elsőbbséget átengedniök s so teplot, melyet annak idején nekik ítétek, ismét visszaadniok. S most tetejébe még a keresztény vallás is egy rangra kerüljön a budhizmussal!

A keresztények nézete megoszlott. A japán keresztények között nemz kevés olyan van, ki Krisztus istenségét elvetik. Ezek kijelentették, hogy ők mindennel megelégesznek.

A katolikusok és ortodoxok sok pontban egyet értetek.

Kijelentették, hogy elvben Tokonami akárhány terve igen szép, de ők egészen szabad mozgással szeretnének birni. Szívesen készenk az állannak az erkölcs emelésére a lehető legnagyobb előzékenységgel segítségére lenni, — mégis ama feltétel alatt, hogy saját karakterisztikus jeleiket megőrizhatik.

Amit kívánnak, az a teljes szabadság, úgy amint az északamerikai Egyesült-Államokban.

A hirdettet vallási konferencián az összes budhista és sintoista felekezetek egy-egy küldöttel voltak képviselve, a protestáns, katolikus

orthodox vallás részéről összesen 6 képviselő kapott meghívót. A gyűlésen tehát jelen volt 56 budhista, 13 sintosita és 6 keresztény. Ezenkívül jelen volt Hara belügyminiszter, ki az elnöki széket foglalta el, még három más miniszter s nagyszámu hivatalos személyiség.

A tanácskozmányok eredménye e határozatok elfogadása volt:

1. A három vallás mindegyik a maga hatáskörében, az ő sajátos eszközei által arra törekszik, hogy a császár java fölött öröködjének s a nemzeti erkölcsöt emelje.

2. A képviselők kéri a kormányt, hogy egész tekintélyét vessen latba, hogy jövőben a politika nevelés és erkölcs között minden surjódásnak eleje vetéssék s így a haza sorsa biztosíttassék.

A határozatok a keresztény vallásra nézve haladást jelentenek, mert meghozták a kereszténységre nézve a hivatalos elismerést s egyszer s mindenkorra véget vetettek annak az előítéletnek, — hogy keresztényen egyszersmind nem lehet jó japáni.

Forman nátha ellen

Hatása meglepő! Szelencze ára 40 fillér

A Forman példátlan sikere szokás szerint utánzatoka szül, kérjünk határozottan Formant!

A kis hadnagy tragédiája.

A kis hadnagyonak tragikus a sorsuk. — Husz-huszonkét éves korukban kerülnek a katonai nevelőintézetből, felöltik magukra a csillogó egyenruhát, s vörödesen arra a megyőződéssre jutnak, hogy az élet nem olyan, amilyennek ők azt az intézet feljött között elképzelték. A szenzibilisebbek érzik, hogy az életben nem tudják megállni a helyüket s egy jankiállítás nélkül eltávoznak.

Hogy a végzetes szándék megfogamzon — agyukban, ahhoz elég egy egészen jelentéktelen dolog. A Hmar terveznek s hamar végeznek.

Egy fiatal hadnagy végzetes tetéről kell most beszámolnuk. Steiner Gyula, november elsején öltötte fel először a hadnagyi uniformist.

Steinert igen kedvelték az uri társaságokban. Kedves, szereteremelő s jómódu fiatalember volt. Amint már a fiatal hadnagyoknál szokás az udvarlás, így csak természetes, hogy Steiner is szívesen megfordult nők és leányok társaságában.

Különösen egy szép, fiatal urileánynak kereste a társaságát.

Nemrég egy bálon vett részt a hadnagy. Az a leány, akinek társaságában a hadnagyot többször látták, szintén jelen volt a bálon s sokt táncolt, de nem a hadnaggyal. Steiner egy izben a leányhoz ment, s táncra kérte fel. A leány édesanyja kosarat adott a fitalembernek — hogy a leánya fáradt. Steiner meghajította Steiner meghajította amgát s szó nélkül elment. Egyideig még a teremben maradt, a nézők közé állt s nézte a táncolókat, egykedvűen, szótlanul. Egyszer csak maga előtt látta a leányt egy fitalember karján, amint táncol vele.

Tovább nem bírt uralkodni önmagán; hirtelen elhagyta a termet.

Kiment a kaszárnyába. Hajnali három óra elmuott már. Bezárkózott a szobájába. Elővette revolverét, s néhány percel félnégy előtt szíven lötte magát a fiatal hadnagy.

Nyilt-tér.*

A „Debreceni Nagy Ujság“ folyó évi nov. 20. v. 21-iki számában megjelent „Nyilt-tér“ szerint: — részére semmiféle üzletkötésre jogosítva nem vagyok. Minthogy nov. 3-án a hirdetések szerzésével felhagytam azért, mert a „Debreceni Nagy Ujság“ a helyett, hogy velem szemben fennállott tartozásait kiegyenlített volna, még az újabb kötésekben folyó jutalékokat sem folyósította, — a nyilt-terezés teljesen felesleges volt.

Ujabbán bűnvádi feljelentéssel fenyegetett e lap — hozzám intézett levelében. — Hogy mennyire ijedős vagyok, mutatja, hogy közölném De hogy mégis némi tájékozódása legyen az olvasóknak az egész csunya ügynek indokai felől, — csak annyit jegyzek ide:

„Cherchez la femme“
(Keresd a nőt)

Rövidesen többet.
Debreczen, 1912 nov. 27-én.

Goldstein vulgó Gerő Ferencz.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerkesztő.

CSARNOK

A fiu.

Regény.

(7)

Méhányszor fel és alá járt az üzlet előtt, titkon be-benézett a kirakat ablakán, hogy megnézzé, vajjon nincs-e fölös számú publikum odabent. Nem kell mindenkinek tudni,

hogy őtt anyai gondok vezették ide Midőn végül meggyőződött, hogy nincs bent senki, meggondolta magát és nem ment be az üzletbe, hanem egy hordárt bizott meg, hogy neki azt a könyvet, melynek címét felírta, vegye meg. A sordár lelki-meretesen teljesítette a megbízást és a táborok elégedetten hajtott haza megszerzett kincsével.

Óthon aztán mindjárt neki feküdt a tanulásnak. Az első fejezet arról szólt, mi az anya feladata, mielőtt a gyermek megszületett. Ez rem élegítette ugyan ki teljesen tudásvágyát; mindazonáltal lelkiismeretesen átnézte az egész szakaszt, nehogy valami kikerülje figyelmét, a mire tén később hivatkozás történnék. Tette ezt már azért is, mert a könyv minden szava föltétlen hitelt és bizalmat érdemelt, lévén az érdemes szerző — az őszó szerint titkos egészségügyi tanácsos, az uralkodó király orvosa és különben is nagynevű férfiú. Ennek csak ismerni kell az anyai kötelességeket

Egész nap nem tette le kezéből a könyvet és mégis késő este lett, mire a hatodik fejezethez ért. Ez volt tulajdonképp az a fejezet, a mely a tábornokot leginkább érdekelte: „A gyermek táplálása dajka nélkül.“ Mikor idáig jutott, fere tette a könyvet, e fejezetet má-napra hagyta, hogy ujult erővel, tisztult gondolatokkal oiva-hassa végig. Mert az eddig olvasottaktól szinte zugott a feje, és voltak pillanatok, midőn egész komolyan gondolkodott azon, vajjon ne trtsa-e magát azokhoz az életrendi szabályokhoz, melyeket a tudós egészségügyi tanácsos könyvében az anyáknak előír és anyai kötelességeket vállalván magára, nem lenne-e tanácsos Miskának rendeletet adni, hogy az ételekbe kevesebb fűszert tegyen, mint eddig szokta.

Még egy körülmény okozott sok gondot neki. Miskának már ma, 14-én' kifizette havi bérét; ez most majd elmegy a korszába és ő a gyermekkel egész éjjel magára lesz. Miskát pedig most még kevésbé nélkülözhet,

mint eddig, és ha bérét a jelenlegi viszonyok között előbb fizette ki, ezt csak azért tette, hogy az elmaradhatatlan kellemetlenségeken minél hamarab átessék.

Midőn hálószobájába lépett, ott találta Miskát, ki hűséges ebként őrizte az alvó kisdedet. Egy karszékből ült, ahol az egész éjet akarta tölteni, hogy mindjárt kéznél legyen, sa az alvó gyermek fel tanálna ébredni. Már jó ideig ült ott, a nélkül, hogy Miska helyéből elmozdult volna. A tábornok nem tudta mire vélni a dolgot; a legkülömbözőbb gondolatai támadtak, de Miska magaviseletének magyarázatát nem volt képes megtalálni. Eltelt egy teljes óra, de Miska mégsem mozdult; ott ült előbbi helyén, szeméit hol az alvó kisdeden nyugtatva, hol pedig ura felé fordítva. A tábornok kezdte magát kényelmetlenül érezni; fölkelte és elkezdett föl s alá járkálni.

Végre Miskának sok lett a hallgatás. Megszólt és megkérdezte urát, ne segítsen-e neki a levelezésnél?

— Hogy aztán szaladhass a korszába.
— Miska?!

— Alásan jelentem. tábornok nr, hogy az urfira kell vigyázni. A mig a tábornok urnak fia nem volt, addig lehetet úgy, amint volt; de most így kell lenni.

Az urfi! A fia! A tábornokot látszólag meghatották a legfélelmetesebb nagyhatalomnak, Miskának, e szankcionáló szavai.

Folytatja.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Hirdetések
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

Alapított 1901-ben.

Horovitz Zsigmond

két szedőgép és villamos erőre berendezett

könyv- és műnyomdája

DEBRECZEN, Darabos-u. 7.

Telefon 412.

Telefon 412.

„UJ DEBRECZEN“

politikai napilap kiadóhivatala.

Telefon interurban 412.

Készít a
legrövidebb idő
alatt és legju-
tányosabb ár-
ban mindenféle
nyomtatványt.

NÉVJEGYEK,
Eljegyzési,
Esketési és Béli
meghívók
elismert leg-
jutányosabb
árban.

Legolcsóbb és legjobb hatású

Hashajtó

(Neustein Erzsébet-piulai)

feleltet minden tekintetben a hasonló készítmények. Pontú szer mentes minden kéros alkotórész től, a legjobb sikeres használják a altest bántalmait, könnyű székletet szerezni egy tisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzés, mint a legtöbb betegség okozója. Cukrozott vonta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy tükör 8 dobozzal 200 pillulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

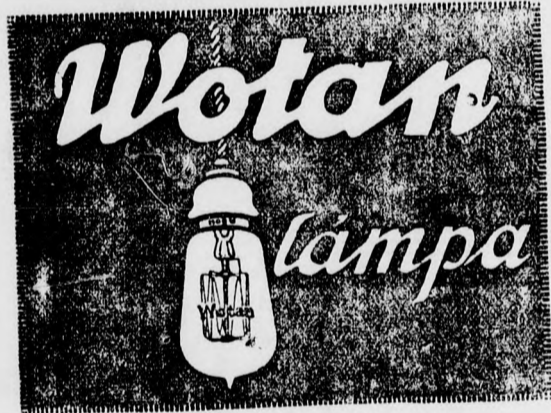

Óvás! Uránztól óvak diunk Neustein Fülöp hashajtó pilulái. Csak akkor valódi, ha minden dobozban a Szent Erzsébet Szent László védője a Szent Neustein gyógyszer a székletet törés nyomában olvasható. A keresk, törvény által védett cég-nagyon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszer-tóra,

Sz - Lipótház Wran, Debreczen 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihailovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógyszerészeknél.

„Huzott drótszállal, kb. 75% áram megtakarítás. Törhetetlen!

Magyar Siemens - Schuckert - Művek Budapest, VI. Teréz-körút 36"

Kapható: Molnár Testvérek-nél. DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

Ludeser János

női, pipere csipke és rövidáru üzlete

(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol

harisnya és

párisi ujdonságokban.

Uj! 1912 év szenzációja! Uj! D. R. G. M. No. 526081.

Uj évi viccz-kártyák

még eddig nem létezett dolgok, minden kártya egy ujdonság! Felülmúlhatatlan humoros és szenzációs, minden legkisebb küldemény is jól szortirozva, minden kártya borítékban.

Mi vagyunk az egyedárusítók! Képviselek minden vidékről felvételnek. 75 fillér beküldése mellett 10 eredeti minta 25 drh 1— kor. 50 drb 1-75 kor. 100 drb 3— kor. Habighorst & Co. Bochum 1. W. postafiók 49.

Utánvétellel 40 fillérrel több. Fizetés gyanánt levélbélyegeket is elfogad.

25000 óra

1 aranyozott óra csak 2 K 50.

Óriási mennyiségű óra bevásárlás folytán küld az alant.

A kivitel árhoz: 1 nagyszerű aranyozott, 36 órás Anker óra a legujabb systema szerint csak 2 K 50, 3 évi irásos jótállással. 3 drb átvételnél 6 K 50, 5 darab átvételnél 10 K 50. Utánvétellel küldi a Preucs-Schles. Exporthaus

A. Gelb, Krakau.

A B. Nem megfelelőért a pénz vissza.

.: HIDVÉGER ANTAL .: Foglalkozik az összes bankügyletekkel bank és váltóüzlete Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. TELEFON 416. szám.

Apró hirdetések.

Levélbélyegekben is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szűksége van vászon, szialterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kézfehérít, flu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debreczen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltenek.

TÉLI FAJALMÁT mássáknál 42, K. 5 kgr. postakosár 2-50 fillér utánvétel mellett szállít: Nagybányai gyümölcsértékesítő Rt..

Makulatura papíros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulást, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca. teinuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venécia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közelednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, Ugyanint Venéziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kütető étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi menetjegyi iroda, Budapest (V., Vigadó-tér.) és annak összes magyarországi fiókirodái

Órangu hölgyek legkedvencebb szépfőszere a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsöt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legujabb tudományos buvárlatok alapján készült arccrème és mert hírneves vegyészek áhítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arccsépítő és finomító. A Margit-crém a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépi az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 f.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jósá és Jóna drog., Mihailovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón Baróc Zsigmond H.-Böszörményben Eressey Gábor gyógytárakban.